

Tillæg til § 11 miljøgodkendelse af
husdyrproduktionen på ejendommen
Millosevej 18, 9510 Arden

26. marts 2018

Bedrift og beliggenhed: Millosevej 18, 9510 Arden
Ejer: Erik Møller Andersen, LI. Ardenvej 7, 9510 Arden
CVR nr. 20948035
CHR nr. 29998

Stamblad:

Virksomhedens ejer og kontaktperson	Ejer og kontaktperson: Erik Møller Andersen Ll. Ardenvej 7 9510 Arden Telefon: 98562169 E-Mail: rosenlund@agromail.dk
Virksomhedens adresse	Milmosevej 18, 9510 Arden
Virksomhedens matrikelnumre	Astrup By, Astrup, 10f Astrup By, Astrup, 2av Borup By, Astrup, 6bm Borup By, Astrup, 7b Ti Steder, Astrup, 1ag
Kommune	Mariagerfjord Kommune
CVR-nr. - CHR-nr.	CVR nr. 20948035 CHR nr. 29998
Ejendomsnummer	8460020389
Betegnelse	Tillæg nr. 1 til § 11 miljøgodkendelse
Journalnummer	09.17.18-P19-21-17

Læsevejledning

Denne miljøgodkendelse består af 4 kapitler samt relevante bilag.

Første kapitel indeholder en beskrivelse af de generelle forhold for miljøgodkendelsen, herunder bl.a. gyldighed og klagevejledning.

Andet kapitel indeholder vilkår for miljøgodkendelsen. Her beskrives vilkår for diverse drifts- og forvaltningsmæssige forhold, som skal overholdes for at miljøgodkendelsen kan godkendes af myndigheden.

Tredje kapitel indeholder Mariagerfjord Kommunes vurdering af de miljømæssige forhold i forhold til husdyrbruget der godkendes, ud fra gældende lovgivning m.m.

Fjerde kapitel indeholder en samlet vurdering af det godkendte projekt.

Bilagene indeholder bl.a. kort og planer over bygninger.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
1. GENERELLE FORHOLD TIL MILJØGODKENDELSE	4
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	4
1.2 GODKENDELSE	7
1.3 GYLDIGHED	7
1.4 GENERELT	7
1.5 KLAGEVEJLEDNING	8
1.6 OFFENTLIGGØRELSE	9
2. VILKÅR FOR TILLÆGGET TIL MILJØGODKENDELSE	12
2.1 GENERELT	12
2.3 ÅRSPRODUKTION	12
2.4 BYGNINGSMÆSSIGE ÆNDRINGER OG AMMONIAKREDUCERENDE FORANSTALTNINGER FRA STALD OG LAGER ..	13
3. MILJØREDEGØRELSE OG VURDERING	15
3.1 KORT RESUMÉ	15
3.2 ANLÆGGET OG EJENDOMMEN	15
3.2.1 Bygninger	15
3.2.2 Afstandskrav	17
3.2.3 Beskyttelseslinjer og landskabelige hensyn	18
3.2.4 Energi og vand	21
3.2.5 Affald	22
3.2.6 Spildevand/restvand	22
3.2.7 Transport	22
3.2.9 Lugt	23
3.3 PRODUKTIONEN	23
3.3.1 Foder	27
3.3.2 Husdyrgødning produktion og opbevaring	27
3.4 BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	28
3.4.1 Vurdering af bedriftens ammoniakemission i forhold til BAT	28
3.4.2 Staldindretning	30
3.5 NATUR	31
4. SAMLET VURDERING	33
<i>Bilag 1: Ejendommens placering</i>	34
<i>Bilag 2: Situationsplan</i>	35
<i>Bilag 3: Placering af gyllebeholder i åbent land</i>	36
<i>Bilag 4: Beskyttet natur og ammoniakdeposition</i>	37
<i>Bilag 5: Udpegningsgrundlag</i>	38

1. Generelle forhold til miljøgodkendelse

1.1 Ikke teknisk resumé

Erik Møller Andersen har den 17. juni 2017 søgt Mariagerfjord Kommune om tillæg nr. 1 til godkendelse til at udvide husdyrbruget beliggende på Millosevej 18, 9510 Arden, jf. § 11 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (lov nr. 1572 af 20. december 2006).

Ansøgningen er modtaget via det digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk

Mariagerfjord Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af det indsendte ansøgningsskema nr. 99957 (samlede udvidelse etape 1), skema nr. 99968 (samlede udvidelse etape 2), skema nr. 98732 (reel udvidelse etape 1) og skema nr. 97853 (reel udvidelse etape 2).

Der søges yderligere om etablering af en gyllebeholder på 5.500 m³ placeret i det åbne land centralt i forhold til udspretningsarealerne og med gode tilkørselsforhold. I den forbindelse foretages en beliggenhedsvurdering efter § 22, stk. 2 i Lovbekendtgørelse af "lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug".

Baggrund

Mariagerfjord Kommune meddelte den 29. november 2011 miljøgodkendelse af Millosevej 18, 9510 Arden, til den daværende ejer. Sidenhen har Erik Møller Andersen, Rosenlund, Lilleardenvej 7, 9510 Arden, overtaget ejendommen og ændret sammensætningen af dyreholdet med en § 31-anmeldelse af skift i dyretype i 2015¹. Nu ønsker Erik Møller Andersen at ændre i produktionen i to trin.

Erik Møller Andersen driver sin hovedejendom, Rosenlund, og Millosevej 18 med tilhørende arealer i CVR-nr. 20948035. Såvel husdyrproduktionen og arealerne drives økologisk.

De ansøgte dyrehold i trin 1 og 2 fremgår af hhv. IT-skema 99.957 og 99.968. De viser begge udviklingen fra før den oprindelige miljøgodkendelse meddelt i 2011. Ifølge MST's retningslinjer, skal "det egentlige" ansøgningsskema således vise påvirkningen af de samlede udvidelser otte år tilbage². Dvs. at nu-driften i IT-skema 99.957 og 99.968 er den samme som nu-driften i skema 23.701, der lå til grund for miljøgodkendelsen i 2010. Der er desuden indsendt to fiktive IT-skemaer med nr. 97.853 og 98.732, som viser påvirkningen fra tilladelsen til skift i dyretype i 2015 og frem til det her ansøgte. Nu-driften i skema 97.853 og 98.732 er derfor det ansøgte i skema 80.829, der lå til grund for § 31-anmeldelsen.

---

¹ § 31-tilladelse meddelt 19. oktober 2015, journalnr. 09.17.44-P19-6-15, IT-skema 80.829

²

http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Tidligere%20godkendelser.ashx#Husdyrvejledning.Tidligere+godkendelser++Ans_c3_b8gning_Beregningerne_ved_tillægsgodkendelser_1

Produktionsændring/udvidelse

- Trin 1: Ændring af dybstrøelse til sengebåse til 300 kvier (7-25 mdr.), inddragelse af foderlade til dybstrøelsesleje til 95 kvier (5-10 mdr.), ny gyllebeholder i det åbne land samt en køresilo:

Dyrehold og staldtype efter udvidelse til trin 1	Staldafsnit nr.	Interval	Antal års-dyr el. prod.	Græsning, mdr.	DE
Kvier, stor race, sengestald med drænet fast gulv	Renoveret sengebåse-stald	7-25 mdr.	300	2	140,48
Kvier, stor race, spaltegulvsbokse (dybstrøelse, lang ædeplads med spalter)	Ungdyrstald I	5-10 mdr.	57	2	18,93
Kvier, stor race, dybstrøelse i hele arealet (dybstrøelse, lang ædeplads med spalter)	Foderlade	5-10 mdr.	38	2	12,62
Køer, stor race, bindestald m. riste	Kostald	10.412 kg EKM ³	50	2	70,30
Småkalve, stor race, dybstrøelse (hele arealet)	Kalvestald	3-6 mdr.	10	2	2,95
Tyrekalve, stor race, dybstrøelse (hele arealet)	Kalvestald	44-220 kg	15	2	1,73
Småkalve, stor race, dybstrøelse (hele arealet)	Kalvestald	0-3 mdr.	5	2	1,23
Ammekøer, dybstrøelse (hele arealet)	Kalvestald	> 600 kg	2	2	1,43
I alt			300		249,66

- Trin 2: Opførelse af ny goldkostald til 60 køer i sengebåse samt ny gyllebeholder på ejendommen til erstatning for de to eksisterende.

Dyrehold og staldtype efter udvidelse til trin 2	Staldafsnit nr.	Interval	Antal års-dyr el. prod.	Græsning, mdr.	DE
Kvier, stor race, sengestald med drænet fast gulv	Renoveret sengebåse-stald	7-25 mdr.	300	2	140,48
Køer, stor race, sengestald med spalter og linespil samt skraber	Ny goldkostald	10.412 kg EKM ³	60	2	84,36
I alt			360		224,84

Anlægsændringer

Den primære ændring i trin 1 er at etablere en gyllebeholder i det åbne land og renovere en dybstrøelsesstald, hvor der etableres der sengebåse og fast, drænet gulv i gangarealerne og skrab mod midten. En anden væsentlig ændring i trin 1 er at inddrage foderladen til opstaldning af kvier på dybstrøelse. I trin 1 er det desuden planen at lave en ny køresilo langs med ny ammekostald, der ændres til sengebåse.

Den nye gyllebeholder ønskes placeret i det åbne land centralt i forhold til udspretningsarealerne og med gode tilkørselsforhold. Gyllebeholderen vil muligvis blive forsynet med teltoverdækning.

³ Normydelse i IT-systemet på ansøgningstidspunktet.

I trin 2 ønsker Erik Møller Andersen at opføre en ny goldkostald, som forventes at blive ca. 1.200 m² stor, samt en ny gyllebeholder på ejendommen til erstatning for de to eksisterende. For at give plads til den, skal de eksisterende bygninger, ungdyrstald I og den gamle kostald, rives ned.

Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter til husdyrproduktionen.

Tidligere meddelte afgørelser

Der er meddelt miljøgodkendelse den 29. november 2011. Siden er der meddelt tilladelse skift i dyretype i 2015.

Lugt

Geneafstanden for husdyrbruget er ved trin 1 og trin 2 beregnet op til hhv. 76 m (enkelt bolig), 157 m (samlet bebyggelse) og 241 m (byzone m.v.). De vægtede gennemsnitsafstande til henholdsvis enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er hhv. 181 m, 812 m og ca. 808 m, hvilket betyder, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Ammoniak, andre sårbare områder og øvrige beskyttelseslinjer

Udvidelsen (hele udvidelsen siden 2007) medfører en stigning i ammoniakfordampningen på 35 kg N/år i trin 1 og et fald på 199 kg N/år i trin 2, mens den aktuelle udvidelse (tillægget) giver et fald i ammoniakfordampningen på 223 kg N/år for trin 1 og et fald på 487 kg N/år i trin 2. Bedriftens samlede emission bliver efter den aktuelle udvidelse 1.813 kg N/år i trin 1 og 1.549 kg N/år i trin 2.

Det generelle ammoniakreduktionskrav for udvidelsen er overholdt med 165 kg N/år i trin 1 og 310 kg N/år i trin 2.

Ifølge Kommuneplanen er anlægget beliggende i område udpeget som naturområde, bevaringsværdige landskaber og værdifulde kulturmiljøer men udenfor øvrige udpegede områder (Natura2000-områder, uforstyrrede landskaber, særligt værdifuldt landskab, værdifulde kulturmiljøer, kirkeindsigtsområder, økologiske forbindelser, skovrejsningsområder, kystnærhedszonen, fredede områder, beskyttede naturtyper m.m.), og det ansøgte byggeri (ensilageplads) skal ikke opføres inden for andre bygge- eller beskyttelseslinjer (søbeskyttelseslinje, å-beskyttelseslinje, strandbeskyttelseslinje, kirkebyggelinje, fortidsminde-beskyttelseslinje, beskyttede diger m.m.).

BAT

For trin 1 er der beregnet et BAT-emissionskrav for emissionen af ammoniak fra husdyrbruget på 1.869 kg N/år. I ansøgningen er den samlede emission fra anlægget beregnet til 1.813 kg N/år.

For trin 2 er der beregnet et BAT-emissionskrav for emissionen af ammoniak fra husdyrbruget på 1.614 kg N/år. I ansøgningen er den samlede emission fra anlægget beregnet til 1.549 kg N/år.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT inden for de forskellige områder management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi og opbevaring.

Drikkevandsboring

Afstandskravet fra staldbyggeriet til ikke-almene vandforsyningsanlæg er ikke overholdt til den planlagte goldkostald, men afstanden forøges i forhold til de nuværende forhold, eftersom den eksisterende kostald nedrives i trin 2. Tidligere prøver af vandforsyningen viser, at kravværdierne i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1024 af 31. oktober 2011 overholdes.

Der stilles forskellige vilkår for at sikre boringen mod forurening.

På denne baggrund vurderes det, at der kan gives dispensation i forhold til afstandskravet.

1.2 Godkendelse

Mariagerfjord Kommune meddeler hermed tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen beliggende på adressen Millosevej 18, 9510 Arden. Afgørelsen meddeles i medfør af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 11, og på de angivne vilkår.

Der skal gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning.

Tillægget omfatter ændring af besætningen som beskrevet i afsnit 1.1. Herudover omfatter tillægget følgende:

- Trin 1: Ændring af dybstrøelse til sengebåse til 300 kvier (7-25 mdr.), inddragelse af foderlade til dybstrøelsesleje til 95 kvier (5-10 mdr.), ny gyllebeholder i det åbne land samt en køresilo.
- Trin 2: Opførelse af ny goldkostald 60 køer i sengebåse samt en ny gyllebeholder på ejendommen.

Afgørelsen om tillæg til miljøgodkendelse meddeles på baggrund af, at Mariagerfjord Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger, indkommet til Mariagerfjord Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

1.3 Gyldighed

Tillægget til miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt det ikke er udnyttet inden 6 år fra den afgørelses meddelelse.

Hvis tillægget til miljøgodkendelse ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Dette tillæg til godkendelse omfatter kun forhold, der reguleres i henhold til miljøbeskyttelsesloven og husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt, f.eks. byggeloven, naturbeskyttelsesloven, brandloven og arbejdsmiljøloven.

1.4 Generelt

Tillægget til miljøgodkendelsen tager udgangspunkt i gældende lov og vejledninger vedrørende husdyrbrug.

Mariagerfjord Kommune har udarbejdet tillægget til miljøgodkendelsen med hensyntagen til "Mariagerfjord Kommuneplan".

Udkastet til tillæg til miljøgodkendelsen har været i høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 31. januar 2018 til 28. februar 2018.

I høringsperioden er der ikke indkommet bemærkninger til udkastet.

1.5 Klagevejledning

I henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over tillægget til miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse myndigheder og organisationer, der er angivet i lovens § 85-87.

Afgørelsen indeholder projekteret byggeri, der ikke ligger i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse. Der gælder således, at godkendelsen ikke må påbegyndes udnyttet i klageperioden og såfremt afgørelsen påklages, har klagen opsættende virkning på udnyttelsen af samtlige dele af godkendelsen.

Enhver med retlig interesse i sagens udfald kan klage over denne afgørelse, efter husdyrbrugslovens regler.

En eventuel klage indsendes via Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal. Adgangen til klageportalen finder du enten via borger.dk eller virk.dk.

Klagefristen er 4 uger og udløber **mandag d. 23. april 2018, kl. 23.59**. En eventuel klage skal være modtaget senest dette tidspunkt.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner, 1.800 kr. for virksomheder og organisationer.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen, og du har indbetalt gebyr for klagen. Du betaler gebyret med et betalingskort, når du har tastet din klage ind i Klageportalen.

Klagen bliver første sendt videre, når gebyret er betalt, og du har endeligt godkendt din klage.

Vejledning om klage reglerne kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.
Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.
4. der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
5. klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser om forhold, der er omfattet af denne lov, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

1.6 Offentliggørelse

Tillægget til miljøgodkendelsen vil blive offentliggjort **mandag d. 26. marts 2018** ved annoncering på Mariagerfjord Kommunes hjemmeside.

Der vil være en kort henvisning til annonceringen i ugeavisen samme dag.

Mariagerfjord Kommune

Peter Nygaard
Miljøsagsbehandler

Endeligt tillæg til miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent: Rune Hjortbak, Agri Nord, Hobrovej 437, 9220 Aalborg SV, ruh@agrinord.dk
- Naboer m.m.:

Kenneth Thoft Madsen	Borupvej 11	9510 Arden
Jesper Overgaard	Milmosevej 14	9510 Arden
Ole Rask	Borupvej 13	9510 Arden
Karl Thygesen	Milmosevej 20	9510 Arden
Jens Hübertz Lassen	Milmosevej 7	9510 Arden
Emma Rindom Christensen	Milmosevej 5	9510 Arden
Bent Christian Uggerly	Blegdalsparken 41 D,1. th	9000 Aalborg
Henning Kühn	Milmosevej 12	9510 Arden
Jan Norling Mathiassen	Milmosevej 12	9510 Arden
Jane Mathiassen	Milmosevej 12	9510 Arden
Merete Sølvhøj	Milmosevej 12	9510 Arden
Lena Sommer-Larsen	Brohusgade 6,4. mf	9000 Aalborg
Torben Sommer-Larsen	Brohusgade 6,4. mf	9000 Aalborg
Niels Sveistrup	Storemosevej 9	9510 Arden
Mogens Drastrup	Lilleardenvej 15	9510 Arden
Allan Boy Nielsen	Lilleardenvej 10	9510 Arden
Anna Grethe Jensen	Sønderbyen 1	9510 Arden
Carsten Kastbjerg Madsen	Kristrupvej 112	8960 Randers SØ
Uffe Thygesen	Milmosevej 6	9510 Arden
Anders Christian Kjær	Egelundsvej 20	9510 Arden
Vincent's Georg Iuul	Willestrupvej 1	9510 Arden
Marianne Milthers	Borupvej 11	9510 Arden
Marianne Kastbjerg Holm	Lilleardenvej 11B	9510 Arden
Morten Trend Brødholt	Lilleardenvej 11A st 2	9510 Arden
Steen Sørensen	Lilleardenvej 11A 1	9510 Arden
Anni Drastrup	Lilleardenvej 15	9510 Arden
Nichlas Aasted Holm	Lilleardenvej 11B	9510 Arden
Benny Sørensen	Lilleardenvej 11B	9510 Arden

Emma Drastrup	Lilleardenvej 15	9510 Arden
Tanja Schak Popp	Lilleardenvej 11A st 2	9510 Arden
Sigridur Gudbjartsdottir	Milmosevej 18	9510 Arden
Didrik Vilhjalmsson	Milmosevej 18	9510 Arden
Rolf Thygesen	Milmosevej 20	9510 Arden
Kirsten Marie Thygesen	Milmosevej 20	9510 Arden
Jens Kristian Madsen	Milmosevej 12	9510 Arden
Maj Britt Overgaard	Milmosevej 14	9510 Arden
Anne-Grethe Svanlundh	Milmosevej 12	9510 Arden
Durga Sedain	Milmosevej 14	9510 Arden
Lisbeth Gebaaue Sveistrup	Storemosevej 9	9510 Arden
Klaus Steenberg	Willestrupvej 5	9510 Arden
Julio Alberto Wendhausen de Salvan	Willestrupvej 1	9510 Arden
Jytte Svejstrup Steenberg	Willestrupvej 5	9510 Arden
Tomas Naudziunas	Willestrupvej 3	9510 Arden
Jørgen Jensen	Sønderbyen 1	9510 Arden
ASTRUP NØRSKOV APS	Willestrupvej 1	9510 Arden
KÆRBJERGENE APS	Willestrupvej 1	9510 Arden
WILLESTRUP GODS V/VINCENTS IULL	Willestrupvej 1	9510 Arden
WILLESTRUP NATURLIGT MINERALVANDS KONSORTIUM APS	Willestrupvej 1	9510 Arden
JAN NORLING MATHIASSEN	Milmosevej 12	9510 Arden
TORBEN SOMMER-LARSEN HOLDING ApS	Milmosevej 22	9510 Arden
Klovhøj Juletræer V/Jesper Overgaard	Milmosevej 14	9510 Arden
Jens Hybertz Lassen	Milmosevej 7	9510 Arden
Alkenhøj	Milmosevej 12	9510 Arden
MINKFARMER KARL THYGESEN	Milmosevej 20	9510 Arden
TORBEN SOMMER-LARSEN EJENDOMME ApS	Milmosevej 22	9510 Arden
AG psykoterapi og rådgivning	Milmosevej 12	9510 Arden
Sejlsbjerghus Plantage	Milmosevej 22	9510 Arden
Niels Svejstrup	Storemosevej 9	9510 Arden
Reparation og Service v/Jørgen Bylow	Lilleardenvej 10	9510 Arden
ABN TRANSPORT ApS	Lilleardenvej 10	9510 Arden
KENNETH TOFT MADSEN	Borupvej 11	9510 Arden

Endeligt tillæg til miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent: Rune Hjortbak, Agri Nord, Hobrovej 437, 9220 Aalborg SV, ruh@agrinord.dk
- Naturstyrelsen Aalborg, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Ø, aal@nst.dk.
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Nordjylland, Nytorv 7, 2. sal, 9000 Aalborg, nord@sst.dk.
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V, ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K, fbr@fbr.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, jkt@sportsfiskerforbundet.dk.
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København, natur@dof.dk.
- Dansk Ornitologisk Forening, Nordjyllands lokalafdeling, mariagerfjord@dof.dk.
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøvej 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk

- Danmarks Naturfredningsforening, Mariagerfjords husdyrgruppe, e-mail: husdyrbrug@dn-mariagerfjord.dk
- Friluftsrådet i Nordjylland, v/Thyge Steffensen, Bakkevænget 19, 9000 Aalborg, himmerland-aalborg@friluftstraadet.dk

Naboer, parter m.fl. er orienteret om det endelige tillæg til miljøgodkendelse.

2. Vilkår for tillægget til miljøgodkendelse

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser gældende for erhvervsmæssigt husdyrhold – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1a) Tillægget omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på Millosevej 18, Astrup, 9510 Arden, under CVR nr. 20948035 samt anlæg og dyrehold tilhørende CHR nr. 29998.
- 6a) Tillægget til miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra meddelelsen af tillægget til miljøgodkendelsen.

Vilkår 1a) erstatter vilkår 1) i miljøgodkendelsen fra 2011.

2.3 Årsproduktion

- 12a) Ejendommens dyrehold må ikke overstige:

Trin 1:

Dyrehold og staldtype efter udvidelse til trin 1	Interval	Antal årsdyr el. prod.	DE
Kvier, stor race, sengestald med drænet fast gulv	7-25 mdr.	300	140,48
Kvier, stor race, spaltegulvsbokse (dybstrøelse, lang ædeplads med spalter)	5-10 mdr.	57	18,93
Kvier, stor race, dybstrøelse i hele arealet (dybstrøelse, lang ædeplads med spalter)	5-10 mdr.	38	12,62
Køer, stor race, bindestald m. riste	10.412 kg EKM ⁴	50	70,30
Småkalve, stor race, dybstrøelse (hele arealet)	3-6 mdr.	10	2,95
Tyrekalve, stor race, dybstrøelse (hele arealet)	44-220 kg	15	1,73
Småkalve, stor race, dybstrøelse (hele arealet)	0-3 mdr.	5	1,23
Ammekøer, dybstrøelse (hele arealet)	> 600 kg	2	1,43
I alt		300	249,66

Trin 2:

Dyrehold og staldtype efter udvidelse til trin 2	Staldafsnit nr.	Interval	Antal årsdyr el. prod.	DE
Kvier, stor race, sengestald med drænet fast gulv	Renoveret sengebåsestald	7-25 mdr.	300	140,48
Køer, stor race, sengestald med spalter og linespil samt skraber	Ny goldkostald	10.412 kg EKM ³	60	84,36
I alt			360	224,84

⁴ Normydelse i IT-systemet på ansøgningstidspunktet.

Vilkår 12a erstatter tidligere vilkår 12.
Vilkår 13 og 14 udgår.

2.4 Bygningsmæssige ændringer og ammoniakreducerende foranstaltninger fra stald og lager

- 19a) Trin 1: Stald "Renoveret sengebåsestald", jf. bilag 2, skal etableres med sengebåse med enten fast, drænet gulv i gangarealerne eller med gulvtypen spalter med linespil og skraber.
- 19b) Trin 1: Den eksisterende bygning "Foderlade" kan inddrages til opstaldning af kvier på dybstrøelse, jf. bilag 2.
- 19c) Trin 1: Der kan etableres en ny 50x12 m køresilo langs med "Ny ammekostald", jf. bilag 2.
- 19d) Trin 1: Der kan etableres en ny 5.500 m³ gyllebeholder i det åbne land med maks. dimensioner på 40 m i diameter og maks. 3 m over terræn. Gyllebeholderen skal etableres på adressen Lilleardenvej 7, 9510 Arden, matrikel nr. 1f Ll. Arden By, Astrup og placeres som vist på bilag 3 under forudsætning af, at de generelle afstandskrav overholdes.
- 19e) Trin 1: Der skal etableres og vedligeholdes en tre-rækket slørende beplantning omkring den nye gyllebeholder, jf. vilkår 19d. Beplantningen skal foretages senest ved førstkommande plantningssæson.
- 19f) Gyllebeholderen jf. vilkår 19d skal fjernes, når den ikke har været i brug i tre på hinanden følgende år.
- 19g) Trin 2: Der kan etableres en ny ca. 1.200 m² "Ny goldkostald" med sengebåse og spaltegulv i gangarealerne, kanal m. linespil og skraber. Stalden skal placeres som vist i bilag 2.
- 19h) Der skal ved ibrugtagning indsættes en stationær skraber eller robotskraber på spalterne i stald "Ny goldkostald". Der skal ligeledes indsættes skraber i "Renoveret sengebåsestald", såfremt sidstnævnte etableres med gulvtypen spalter med linespil og skraber.
- 19i) Skraberens vedligeholdelse skal overensstemme med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- 19j) Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- 19k) Logbog, servicefaktura, registreringer fradatalogger eller lign. der dokumenterer, at skraberens vedligeholdelse er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 19l) I staldafsnit med krav og skrabning af staldgulv skal der hver dag foretages skrabninger hver fjerde time (jf. Teknologiblade "Skrabere på gangarealer i stalde med malkekæge"). I den periode, hvor kvierne er på græs, skal der ikke foretages skrabninger, under forudsætning af at gulvet er skrabet og rengjort umiddelbart efter de er lukket ud af stalden.
- 19m) Der kan etableres en ny 3.600 m³ gyllebeholder med maks. dimensioner på 35 m i diameter og maks. 3 m over terræn med placering som vist på bilag 2.
- 19n) Ejendommens drikkevandsborings overkant skal være hævet mindst 0,3 m over de nærmeste omgivelser.
- 19o) Indenfor en afstand på mindst 2 m fra drikkevandsboringen skal terrænet være dækket af et tæt betonlag med fald bort fra boringen.
- 19p) Drikkevandsboringen skal være forsynet med et tæt, udelt og aftageligt dæksel.

Vilkår 17, 18 og 19 i miljøgodkendelsen fra 2011 udgår.

3. Miljøreddegørelse og vurdering

Mariagerfjord Kommune har vurderet de miljømæssige forhold ved den ansøgte produktionsudvidelse og -ændring på Millosevej 18. Vurderingen er foretaget i medfør af bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, bek. nr. 44 af 11. januar 2016. Det er kun de forhold, som ændringen vurderes at påvirke, der er beskrevet og vurderet i dette afsnit.

På baggrund af nærværende miljøteknisk beskrivelse har Mariagerfjord Kommune besluttet at meddele tillæg til eksisterende miljøgodkendelse af 29. november 2011.

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

3.1 Kort resumé

Mariagerfjord Kommune meddelte den 29. november 2011 miljøgodkendelse af Millosevej 18, 9510 Arden, til den daværende ejer. Sidenhen har Erik Møller Andersen, Rosenlund, Lilleardenvej 7, 9510 Arden, overtaget ejendommen og ændret sammensætningen af dyreholdet med en § 31-anmeldelse af skift i dyretype i 2015⁵. Nu ønsker Erik Møller Andersen at ændre i produktionen i to trin:

- Trin 1: Ændring af dybstrøelse til sengebåse til 300 kvier (7-25 mdr.), inddragelse af foderlade til dybstrøelsesleje til 95 kvier (5-10 mdr.), ny gyllebeholder i det åbne land samt en køresilo
- Trin 2: Opførelse af ny goldkostald 60 køer i sengebåse samt ny gyllebeholder på ejendomme til erstatning for de to eksisterende.

Erik Møller Andersen driver sin hovedejendom, Rosenlund, og Millosevej 18 med tilhørende arealer i CVR-nr. 20948035. Såvel husdyrproduktionen og arealerne drives økologisk.

De ansøgte dyrehold i trin 1 og 2 fremgår af hhv. IT-skema 99.957 og 99.968. De viser begge udviklingen fra før den oprindelige miljøgodkendelse meddelt i 2011. Ifølge MST's retningslinjer, skal "det egentlige" ansøgningsskema således vise påvirkningen af de samlede udvidelser otte år tilbage⁶. Dvs. at nu-driften i IT-skema 99.957 og 99.968 er den samme som nu-driften i skema 23.701, der lå til grund for miljøgodkendelsen i 2010. Der er desuden indsendt to fiktive IT-skemaer med nr. 97.853 og 98.732, som viser påvirkningen fra tilladelsen til skift i dyretype i 2015 og frem til det her ansøgte. Nu-driften i skema 97.853 og 98.732 er derfor det ansøgte i skema 80.829, der lå til grund for § 31-anmeldelsen.

3.2 Anlægget og ejendommen

3.2.1 Bygninger

Bedriften er beliggende på Millosevej 18, 9510 Arden. Anlægstegning fremgår af bilag 2.

Den primære ændring i trin 1 er at etablere en gyllebeholder i det åbne land og rovere den lange dybstrøelsesstald, der i tidligere ansøgninger har været opdelt i tre afsnit kaldet ny ammekostald, gammel ammekostald og ungdyrstald II. I denne bygning etableres der

⁵ § 31-tilladelse meddelt 19. oktober 2015, journalnr. 09.17.44-P19-6-15, IT-skema 80.829

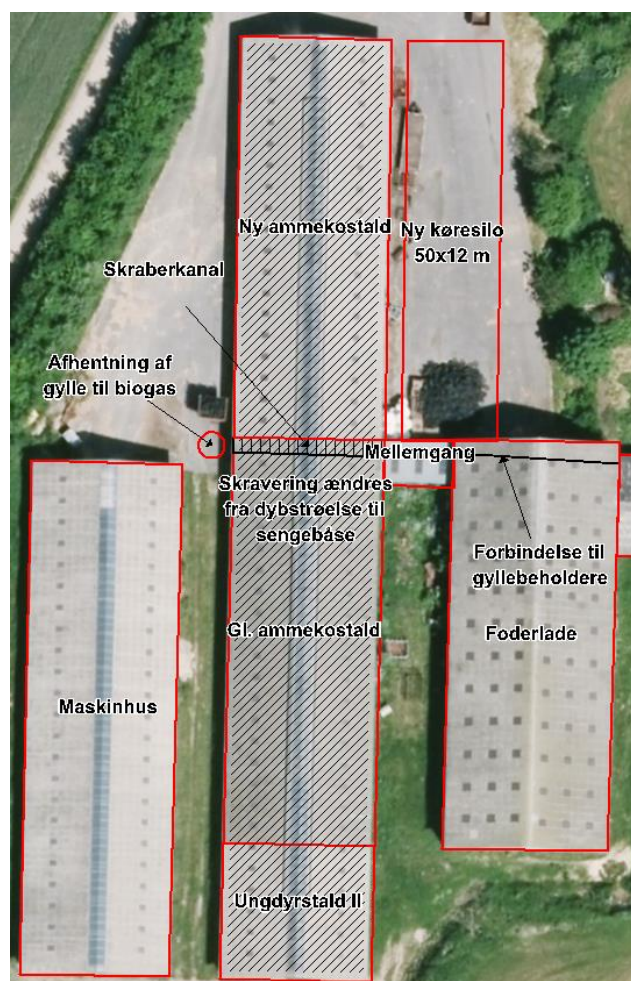
⁶

http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Tidligere%20godkendelser.ashx#Husdyrvejledning.Tidligere+godkendelser++Ans_c3_b8gning_Beregningerne_ved_tillægsgodkendelser_1

sengebåse og fast, drænet gulv i gangarealerne eller spalter med linespil og skraber. Ammoniakfordampningen er på samme lave niveau, så det får ikke konsekvenser for BAT og naturpåvirkning.

En anden væsentlig ændring i trin 1 er at inddrage foderladen til opstaldning af kvier på dybstrøelse. De vil få adgang til ungdyrstald I, hvor fodringen vil foregå.

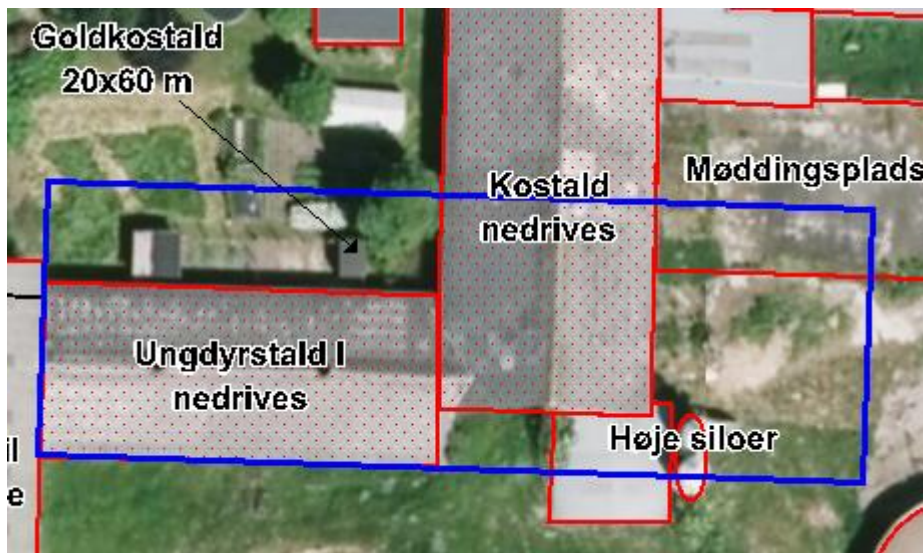
I trin 1 er det desuden planen at lave en ny køresilo langs med ny ammekostald, der ændres til sengebåse. Derved opnås en nem adgang til både den renoverede sengebåsestald og goldkostalden i trin 2 (se herunder).

Figur 1. Bygningsmæssige ændringer i trin 1.

I trin 2 opføres der en ny goldkostald, på ca. 1.200 m². For at give plads til den, skal de eksisterende bygninger, ungdyrstald I og den gamle kostald, rives ned. Omtrentlig størrelse og placering er skitseret i Figur 2. Stalden indrettes med sengebåse og spaltegulv i gangarealerne. Udmugningen i gyllekanalerne sker vha. et linespilsanlæg, og spalterne renholdes med en skraber. Sandsynligvis vælges der en robotskraber til denne opgave, men en stationær skraber er også en mulighed. Endvidere opføres der en ny ca. 3.600 m² gyllebeholder som vist på bilag 2.

Figur 2. Bygningsmæssige ændringer i trin 2. Omtrentlig placering og størrelse af ny goldkostald.

3.2.2 Afstandskrav

Trin 1: Afstandskrav og faktiske afstande i forhold til den planlagte gyllebeholder i åbent land langs rute 535:

	Afstandskrav (m)	Aktuel afstand (m)	Bemærkning
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Min. 25	382	DGU arkivnr. 41.246 i Lille Arden
Almene vandforsyningsanlæg	Min. 50	400	Lille Arden Vandværk
Vandløb, herunder dræn og søer	Min. 15	60	Dræn i marken mod vest
Offentlig vej og privat fællesvej	Min. 15	20 / 20	Ardenvej, rute 535 / grusvej til Lille Arden
Levnedsmiddelvirksomhed	Min. 25	> 100	-
Beboelse på samme ejendom	Min. 15	575	Lilleardenvej 7
Naboskel	Min. 30	20	Afstandskrav til vej er bestemmende
Nabobeboelse	Min. 50	375	Lilleardenvej 10

Trin 2: Afstandskrav og faktiske afstande i forhold til den planlagte goldkostald og gyllebeholder:

	Afstandskrav (m)	Aktuel afstand (m) fra goldkostald	Aktuel afstand (m) fra ensilageplads	Bemærkning
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Min. 25	13	61	Boring i garage
Almene vandforsyningsanlæg	Min. 50	1.300	1.300	Astrup Vandværk
Vandløb, herunder dræn og søer	Min. 15	111	140	Sø vest for ejendommen
Offentlig vej og privat fællesvej	Min. 15	28	57	Milmosevej
Levnedsmiddelvirksomhed	Min. 25	> 100	> 100	-
Beboelse på samme ejendom	Min. 15	20	20	-
Naboskel	Min. 30	37	38	Hhv. vest for ensilageplads, øst for goldkostald
Nabobeboelse	Min. 50	103	152	Milmosevej 5

Mariagerfjord Kommunes vurdering: Afstandskravet til ikke-almene vandforsyningsanlæg er ikke overholdt til den planlagte goldkostald, men afstanden forøges i forhold til de nuværende forhold, eftersom den eksisterende kostald nedrives i trin 2. Tidligere prøver af

vandforsyningen viser, at kravværdierne i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1024 af 31. oktober 2011 overholdes.

Der stilles forskellige vilkår for at sikre boringen mod forurening.

På denne baggrund vurderes det, at der kan gives dispensation i forhold til afstandskravet.

Øvrige generelle afstandskrav i §§ 6, 8 og 20 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt.

3.2.3 Beskyttelseslinjer og landskabelige hensyn

Der er tale om en eksisterende kvægbedrift, som er beliggende i det åbne land i et område med spredt bebyggelse – primært landbrugsbygninger. I dette landbrugsområde er der mange mindre biotoper af biologisk betydning samt levende hegn.

I projektet opføres der en ny staldbygning, en ny køresilo og to nye gyllebeholdere, hvoraf den ene etableres i åbent land. Stald, køresilo og den ene gyllebeholder opføres i tilknytning til den eksisterende bygningssæt, mens den ene gyllebeholder ammekostald og i tilsvarende materiale.

Ifølge Kommuneplanen 2013-2025 er anlæggene på Millosevej 18 beliggende i særligt værdifuldt landskab, kulturhistorie og naturområder. Den projekterede gyllebeholder i åbent land er beliggende udenfor beskyttelseslinjer og udpegninger i kommuneplanen.

Særligt værdifuldt landskab

Landskabet, som vi kender det i dag, er skabt af både natur og kulturhistoriske elementer. Landets historie kan på den måde opleves gennem de forskellige landskaber og bebyggelser, der kan ses i det åbne land: marker, skove, bakkelandskaber, kystlandskaber, ådale, gravhøje, herregårde, husmandssteder, kirker og landsbyer.

Landskabet danner det fysiske grundlag for bosætning, rekreation og produktion. Det er vigtigt for landskabsoplevelsen, at det åbne land friholdes for andet end samfundsnødvendigt byggeri og anlæg.

Hensigten med retningslinjen er at sikre, at der tages landskabelige hensyn ved placering og udformning af byggeri og anlæg i det åbne land. Retningslinjen retter sig især mod større byggerier og tekniske anlæg, hvis udformning og placering i terrænet kan have stor betydning for landskabsoplevelsen. Områder af særlig landskabelig interesse må kun i ganske særlige tilfælde inddrages til byvækst.

De særligt værdifulde landskaber skal så vidt muligt friholdes for inddragelse af arealer til formål, der kan skæmme landskabet. Større byggeri samt større veje og tekniske anlæg skal så vidt muligt undgås. Øvrigt byggeri og anlæg skal placeres og udformes under særlig hensyntagen til landskabet.

Kulturhistorie

Kulturarven knytter sig til sporene efter menneskers virksomhed på landet og i byerne fra den ældste tid og til i dag. Landskabsstrukturer, der fortæller om menneskets udnyttelse af naturen og organiseringen i samfundet gennem tiden, bliver udvisket. Stadig større landbrugsbedrifter betyder, at gamle markskel og diger sløjfes, at gamle markveje nedlægges, grøfter rørlægges og driftsbygninger ombygges eller nedrives.

Kommuneplanen skal indeholde retningslinjer til sikring af de væsentligste dele af kulturarven. Kulturarven på landet og i byerne omfatter fortidsminder, bygninger og kulturmiljøer samt kirkerne og deres omgivelser.

Naturområder

I naturområderne skal hensynet til natur- og landskabsinteresser varetages i balance med de øvrige interesser i det åbne land.

Naturområderne rummer i dag en tæt mosaik af naturtyper og småbiotoper af varierende karakter. Disse mange forskelligartede levesteder er med til at præge landskaberne. En indsats for at sikre denne mosaik er påkrævet set i forhold til udviklingen i det åbne land. En udvikling, der fremmer opretholdelse og pleje af vigtige naturtyper, småbiotoper og de økologiske sammenhænge i landskabet, skal understøttes.

Andre sårbare områder og øvrige beskyttelseslinjer

Husdyrbruget ligger uden for andre sårbare eller beskyttede områder (Natura2000-områder, uforstyrrede landskaber, kirkeindsigtsområder økologiske forbindelser, skovrejsningsområder, kystnærhedszonen, fredede områder, beskyttede naturtyper m.m.), og det ansøgte byggeri (ungdyrstald i forlængelse af eksisterende ammekostald) skal ikke opføres inden for andre bygge- eller beskyttelseslinjer (sø- og å-beskyttelseslinje, strandbeskyttelseslinje, kirkebyggelinje, fortidsmindebeskyttelseslinje, beskyttede diger m.m.).

Ny gyllebeholder i åbent land

Ansøgers beskrivelse: *Den nye gyllebeholder ønskes placeret i det åbne land centralt i forhold til udspretningsarealerne og med gode tilkørselsforhold. Det sidste er især vigtigt, da Erik Møller Andersen ønsker at levere gylle til og efterfølgende modtage afgasset biomasse fra det anlæg, der er under projektering nord for Hobro. Forskellige placeringer har været overvejet, men den valgte tilgodeser bedst alle hensyn.*

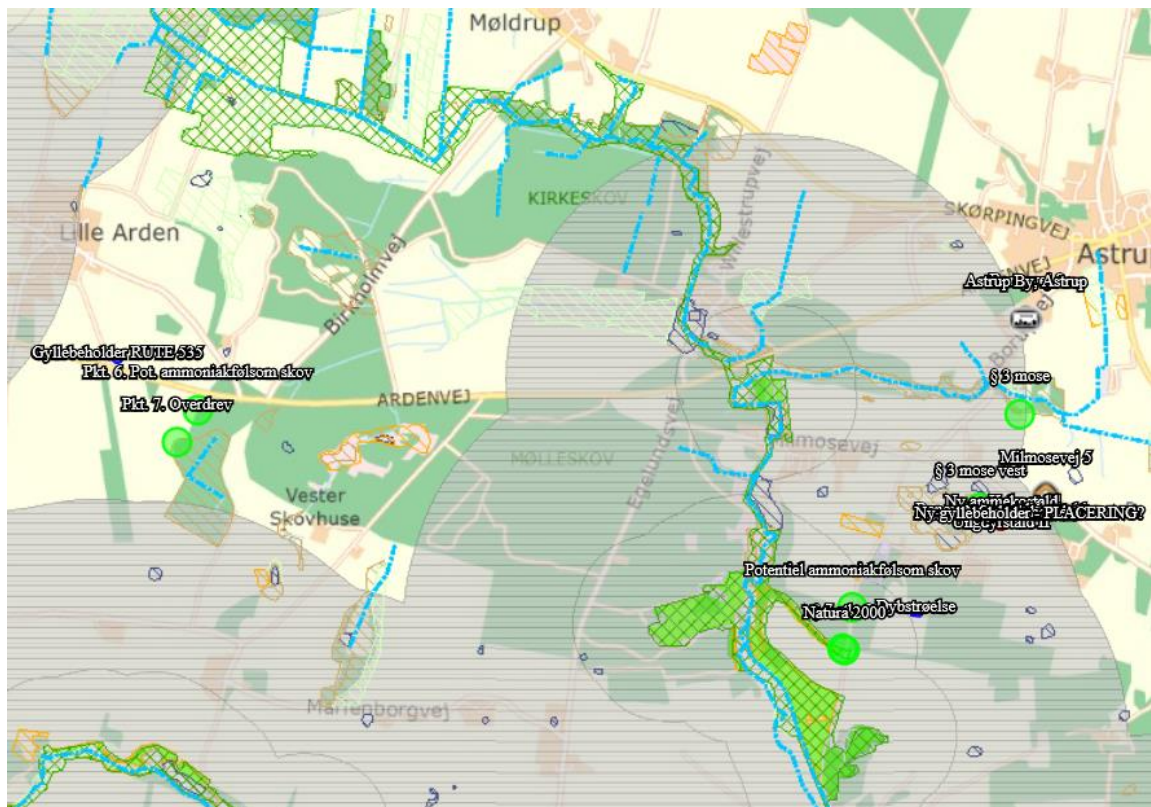
Der skal mindst være 15 m til offentlig vej fra gyllebeholderen, der i dette konkrete tilfælde placeres 20 m fra hhv. rute 535 og grusvejen til Lille Arden. Gyllebeholderen vil blive omkranset af en slørende beplantning af hjemmehørende buske og træer. Derved vil indtrykket for forbigående bilister ikke være en gyllebeholder på en mark, men derimod blot endnu en småbiotop i landskabet. Beholderen skal muligvis have teltoverdækning.

Figur 3. Placering af ny gyllebeholder langs rute 535.

Ved at placere gyllebeholderen som vist herover, flyttes den væk fra både § 7- og habitatnatur, som det ses i Figur . Dertil kommer, at der heller ingen naboer er i stor radius omkring den ønskede placering. Dette er dels en fordel mht. lugt og dels, at beholderen i sig selv og den slørende beplantning ikke tager naboers udsigt.

Figur 4. Placering af ny gyllebeholder med angivelse af natur.

Den ønskede placering af gyllebeholderen er som nævnt nem at komme til med lastbilen fra biogasanlægget. Når den afgassede biomasse senere skal fordeles på markerne, ligger gyllebeholderen centralt placeret med store arealer nord for rute 535, tæt på arealerne syd for rute 535 og i umiddelbar nærhed af gruppen af marker mod øst (mark 134, 136-1 og 137). Jorden omkring ejendomme på Millosevej er ringere, hvorfor den afgassede biomasse prioriteres brugt andre steder.

Figur 5. Bedriftens arealer.

Afstandskrav og faktiske afstande i forhold til den planlagte gyllebeholder langs rute 535:

	Afstandskrav (m)	Aktuel afstand (m)	Bemærkning
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Min. 25	382	DGU arkivnr. 41.246 i Lille Arden
Almene vandforsyningsanlæg	Min. 50	400	Lille Arden Vandværk
Vandløb, herunder dræn og søer	Min. 15	60	Dræn i marken mod vest
Offentlig vej og privat fællesvej	Min. 15	20 / 20	Ardenvej, rute 535 / grusvej til Lille Arden
Levningsmiddelvirksomhed	Min. 25	> 100	-
Beboelse på samme ejendom	Min. 15	575	Lilleardenvej 7
Naboskel	Min. 30	20	Afstandskrav til vej er bestemmende
Nabobeboelse	Min. 50	375	Lilleardenvej 10

Mariagerfjord Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil påvirke de landskabelige værdier væsentligt eller ændre på de væsentlige karakteristika der ligger til grund for udpegningen for særligt værdifuld landskab, kulturhistorie, naturområder og skovrejsning og er derfor ikke i modstrid med hensigten med retningslinjen i Kommuneplanen 2013-2025. Den nye stald er placeret samme sted som de eksisterende og i sammenhæng med eksisterende bygninger og fremstår derfor som en ikke-fremtrædende del af den eksisterende samlede bygningsmasse.

Gyllebeholder i det åbne land:

Det ansøgte projekt medfører, at der anlægges en ny fritliggende gyllebeholder langs rute 535 sydøst for Lillearden. Beholderen skal muligvis have teltoverdækning. Den valgte placering har frit indsyn fra Ardenvej og for at sløre indsynet til beholderen vil der blive beplantet omkring gyllebeholderen.

Arealet gyllebeholderen ønskes opført på er beliggende udenfor beskyttelseslinjer og udpegninger i kommuneplanen og i god afstand til naboer.

Gyllebeholderens placering er ansøgt af hensyn til markdriften. Placeringen begrundes i, at den ligger centralt placeret med store arealer nord for rute 535, tæt på arealerne syd for rute 535 og i umiddelbar nærhed af gruppen af marker mod øst. Den ansøgte gyllebeholder vurderes nødvendig for driften af ejendommen.

Der ingen beskyttede naturområder inden for 300 m fra den ansøgte gyllebeholder og den vurderes ikke at give anledning til en væsentlig negativ påvirkning ammoniakpåvirkning af ammoniakfølsomme naturområder. Gyllebeholderen skal kontrolleres regelmæssigt i forhold til styrke og tæthed, så risikoen for at den vil give anledning til forurening jord, undergrund eller overflade- og grundvand vurderes at være minimal.

Med hensyn til trafikale forhold ved transport af gylle til og fra gyllebeholderen vurderes det, at den ansøgte ikke vil medføre en forøget risiko for gener for omboende i forbindelse med transport af gylle. Det vurderes i øvrigt, at den ansøgte gyllebeholder ikke vil give anledning til væsentligt forøget risiko for lugt- eller fluegener.

Ud fra en samlet vurdering ses der ikke at være væsentlige hensyn til landskab, natur og miljø samt naboer, der afgørende taler imod den ansøgte placering.

Der er stillet vilkår om, at såfremt gyllebeholderen ikke længere skal anvendes til opbevaring af gylle, skal gyllebeholderen nedrives og resterne fjernes fra stedet.

3.2.4 Energi og vand

Nedenstående tabel viser energi- og vandforbruget i nudriften, dvs. på ansøgningstidspunktet for nugældende miljøgodkendelse, samt efter de her ansøgte udvidelser. I forhold til nudriften, hvor der blev malket køer, falder elforbruget ganske betragteligt, da der ikke

skal bruges el til malkeanlægget og nedkøling af mælken. Værdierne for trin 1 og 2 er anslåede.

(Faktisk/beregnet)	Nudrift	Efter udvidelse, trin 1	Efter udvidelse, trin 2
Dieselolie til traktorer mv.	7.600 l	9.000 l	10.000 l
Fyringsolie	1.000 l	1.000 l	1.000 l
Halm – til halmfyr	-	-	-
Biobrændsel	-	-	-
Elforbrug til lys / opvarmning / maskiner / malkning	52.000 kWh	18.000	18.000
Vandforbrug	4.200 m ³	6.490 m ³	3.395

Al ventilation er naturlig og dermed uden brug af energi. Der malkes ikke på ejendommen, så energiforbruget er ikke stort. Der bruges primært strøm til lys, gyllepumper og hegning. I den nuværende drift bruges der desuden strøm til en strømaskine. Millosevej 18 får vand fra egen boring.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at energi- og vandforbrug er minimeret, men at opmærksomheden skal henledes på, at der i fremtiden kan være muligheder for yderligere at minimere forbruget af energi, ligesom det vurderes, at der kan være muligheder for at spare på drikkevand.

3.2.5 Affald

Affaldsmængden vil ikke ændres væsentligt, idet der netto ikke kommer flere dyr på ejendommen. Derudover sker der ikke ændringer i affaldshåndtering og –bortskaffelse i forhold til miljøgodkendelsen i 2011.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at de miljømæssige krav til affaldshåndtering er opfyldt.

3.2.6 Spildevand/restvand

Spildevand og restvand fra driftsbygningerne og befæstede arealer opsamles i gyllebeholdere.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at spildevand/restvand håndteres og udledes hensigtsmæssigt.

3.2.7 Transport

Tabellen herunder viser antallet af transporter i Erik Møller Andersens nuværende drift, dvs. ikke på ansøgningstidspunktet for nugældende miljøgodkendelse, der blev ansøgt af den tidligere ejer. Disse data er ikke tilgængelige pt. Derfor sammenholdes de aktuelle tal for transporter med de forventede i den ansøgte udvidelse. Ved afhentning af afgrøder fra arealerne omkring Millosevej, udkørsel af dybstrøelse samt afhentning og levering af gylle sker transporterne intensivt over nogle få dage om året. Derfor er antallet af dage angivet frem for at skønne de præcise antal transporter. Med den forventede afsætning af gylle til biogasanlæg vil der ske hyppig afhentning - og ved samme kørsel levering af afgasset biomasse – da frisk gylle har et højere gaspotentialt end ældre gylle.

Art	Antal transporter pr. år			
	Før udvidelse	Efter udvidelse, trin 1	Efter udvidelse, trin 2	Tidspunkt
Levering af dyr	24	24	48	Dagtimer
Kørsel af dyr til slagteri	0	18	18	7-16
Afhentning af døde dyr	5	10	12	Hele dagen
Afhentning af mælk	-	-	-	Hele døgnet
Levering af foder	0	4	6	7-16
Afhentning af afgrøder	6 dage	6 dage	6 dage	-
Afhentning af gylle udenfor sæson	0	150	200	7-21
Levering af gylle udenfor sæson	6 dage	2 dage	2 dage	-
Dybstrøelse	3 dage	3 dage	-	7-20

Mariagerfjord Kommune vurderer, at den ændrede transport til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentligt forøgede gener for de omkringboende.

3.2.9 Lugt

Ved worst case for de to trin er geneafstanden for husdyrbruget er beregnet til op til hhv. 76 m (enkelt bolig), 157 m (samlet bebyggelse) og 242 m (byzone m.v.). De vægtede gennemsnitsafstande til henholdsvis enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er ved worst case ned til hhv. 181 m, 812 m og ca. 808 m, hvilket betyder, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at lugtgenerne fra dyreholdet er svagt faldende som følge af ændringen og at der ikke vil være væsentlige lugtmæssige gener ved driften og ændringerne.

3.3 Produktionen

Produktionen er i 2011 godkendt til 123 ammekøer, 61 malkekøer, 110 kvier (6 mdr. – kælvning), 95 Tyrekalve/undtyre (6 mdr. – slagtning), 101 småkalve (0 – 6 mdr.) samt 106 tyrekalve (0- 6 mdr.).

Der søges om at ændre produktionen i to trin:

- Trin 1: Ændring af dybstrøelse til sengebåse til 300 kvier (7-25 mdr.), inddragelse af foderlade til dybstrøelsesleje til 95 kvier (5-10 mdr.), ny gyllebeholder i det åbne land samt en køresilo

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ ansøgt	Antal dyr	Antal DE
KvAm19	Ammeko under 400 kg, Dybstr. (hele arealet)	Nudrift	31	13,48
		Ansøgt	0	0,00
KvAm03	Ammeko 400-600 kg, Dybstr. (hele arealet)	Nudrift	61	38,12
		Ansøgt	0	0,00
KvKs09	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	40	19,37
		Ansøgt	38	12,62
KvMa02	Malkeko, tung race, Bindestald med riste	Nudrift	61	85,77
		Ansøgt	50	70,30
KvUt03	Ungtyr, tung race (6 mdr. - slagtning 440 kg), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	60	15,38
		Ansøgt	0	0,00
KvSm01	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	101	27,30
		Ansøgt	15	4,18
KvTk01	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	106	12,19
		Ansøgt	15	1,73
KvAm11	Ammeko over 600 kg, Dybstr. (hele arealet)	Nudrift	31	22,14
		Ansøgt	2	1,43
KvKs15	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Spaltegulvbokse	Nudrift	70	33,90
		Ansøgt	57	18,93
KvUt08	Ungtyr, tung race (6 mdr. - slagtning 440 kg), Spaltegulvbokse	Nudrift	35	8,97
		Ansøgt	0	0,00
KvKs05	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	300	140,48
KvMa06	Malkeko, tung race, Sengestald med præfabrikeret drænet gulv	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	0	0,00

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årsso*	Antal DE
						Ind	Ud		
Gammel Ammekostald	Nej	KvAm19	Nudrift	31	0				13,48
			Ansøgt	0	0				0,00
		KvAm03	Nudrift	30	0				18,75
			Ansøgt	0	0				0,00
		KvKs09	Nudrift	0	0	6,00	27,00		0,00
			Ansøgt	0	0	6,00	15,00		0,00
Kostald	Nej	KvMa02	Nudrift	61	0			10412,00	85,77
			Ansøgt	50	0			10412,00	70,30
Ungdyrstald II	Nej	KvUt03	Nudrift	60	30	220,00	440,00		15,38
			Ansøgt	0	0	220,00	440,00		0,00
		KvKs09	Nudrift	0	0	6,00	27,00		0,00
			Ansøgt	0	0	6,00	27,00		0,00
Kalvestald	Nej	KvSm01	Nudrift	35	0	0,00	6,00		9,46
			Ansøgt	10	0	3,00	6,00		2,95
		KvTk01	Nudrift	40	20	44,00	220,00		4,60
			Ansøgt	15	6	44,00	220,00		1,73
		KvSm01	Nudrift	36	0	0,00	6,00		9,73
			Ansøgt	5	0	0,00	3,00		1,23
		KvTk01	Nudrift	36	18	44,00	220,00		4,14
			Ansøgt	0	0	44,00	220,00		0,00
		KvAm11	Nudrift	0	0				0,00
			Ansøgt	2	0				1,43
Ungdyrstald I	Nej	KvKs15	Nudrift	70	0	6,00	28,00		33,90
			Ansøgt	57	0	5,00	10,00		18,93
		KvUt08	Nudrift	35	18	220,00	440,00		8,97
			Ansøgt	0	0	220,00	440,00		0,00
Ny ammekostald	Nej	KvAm03	Nudrift	31	0				19,38
			Ansøgt	0	0				0,00
		KvAm11	Nudrift	31	0				22,14
			Ansøgt	0	0				0,00
		KvKs09	Nudrift	40	0	6,00	28,00		19,37
			Ansøgt	0	0	18,00	26,00		0,00
		KvTk01	Nudrift	30	15	44,00	220,00		3,45
			Ansøgt	0	0	44,00	220,00		0,00
KvSm01	Nudrift	30	0	0,00	6,00		8,11		
	Ansøgt	0	0	0,00	6,00		0,00		
Renoveret sengebåsestald	Nej	KvKs05	Nudrift	0	0	6,00	27,00		0,00
			Ansøgt	300	0	7,00	25,00		140,48
		KvMa06	Nudrift	0	0			10412,00	0,00
			Ansøgt	0	0			10000,00	0,00
Foderlade	Ja	KvKs09	Nudrift	0	0	6,00	27,00		0,00
			Ansøgt	38	0	5,00	10,00		12,62
Sum			Nudrift						276,64
			Ansøgt						249,66
Ændring alle produktioner:									-26,98

- Trin 2: Opførelse af ny goldkostald 60 køer i sengebåse samt ny gyllebeholder på ejendomme til erstatning for de to eksisterende.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
KvAm19	Ammeko under 400 kg, Dybstr. (hele arealet)	Nudrift	31	13,48
		Ansøgt	0	0,00
KvAm03	Ammeko 400-600 kg, Dybstr. (hele arealet)	Nudrift	61	38,12
		Ansøgt	0	0,00
KvKs09	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	40	19,37
		Ansøgt	0	0,00
KvMa02	Malkeko, tung race, Bindestald med riste	Nudrift	61	85,77
		Ansøgt	0	0,00
KvUt03	Ungtyr, tung race (6 mdr. - slagting 440 kg), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	60	15,38
		Ansøgt	0	0,00
KvSm01	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	101	27,30
		Ansøgt	0	0,00
KvTk01	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	106	12,19
		Ansøgt	0	0,00
KvAm11	Ammeko over 600 kg, Dybstr. (hele arealet)	Nudrift	31	22,14
		Ansøgt	0	0,00
KvKs15	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Spaltegulvbokse	Nudrift	70	33,90
		Ansøgt	0	0,00
KvUt08	Ungtyr, tung race (6 mdr. - slagting 440 kg), Spaltegulvbokse	Nudrift	35	8,97
		Ansøgt	0	0,00
KvKs05	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	300	140,48
KvMa07	Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, linespil)	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	60	84,36

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årssø*	Antal DE		
						Ind	Ud				
Gammel Ammekostald	Nej	KvAm19	Nudrift	31	0				13,48		
			Ansøgt	0	0				0,00		
		KvAm03	Nudrift	30	0					18,75	
			Ansøgt	0	0					0,00	
		KvKs09	Nudrift	0	0	6,00	27,00			0,00	
			Ansøgt	0	0	6,00	15,00			0,00	
Kostald	Nej	KvMa02	Nudrift	61	0			10412,00	85,77		
			Ansøgt	0	0			10412,00	0,00		
Ungdyrstald II	Nej	KvUt03	Nudrift	60	30	220,00	440,00		15,38		
			Ansøgt	0	0	220,00	440,00		0,00		
		KvKs09	Nudrift	0	0	6,00	27,00			0,00	
			Ansøgt	0	0	6,00	27,00			0,00	
		Kalvestald	Nej	KvSm01	Nudrift	35	0	0,00	6,00		9,46
					Ansøgt	0	0	3,00	6,00		0,00
KvTk01	Nudrift			40	20	44,00	220,00			4,60	
	Ansøgt			0	20	44,00	220,00			0,00	
KvSm01	Nudrift			36	0	0,00	6,00			9,73	
	Ansøgt			0	0	0,00	3,00			0,00	
KvTk01	Nudrift	36	18	44,00	220,00			4,14			
	Ansøgt	0	18	44,00	220,00			0,00			
KvAm11	Nudrift	0	0					0,00			
	Ansøgt	0	0					0,00			
Ungdyrstald I	Nej	KvKs15	Nudrift	70	0	6,00	28,00		33,90		
			Ansøgt	0	0	6,00	27,00		0,00		
		KvUt08	Nudrift	35	18	220,00	440,00			8,97	
			Ansøgt	0	0	220,00	440,00			0,00	
		Ny ammekostald	Nej	KvAm03	Nudrift	31	0				19,38
					Ansøgt	0	0				0,00
KvAm11	Nudrift			31	0					22,14	
	Ansøgt			0	0					0,00	
KvKs09	Nudrift			40	0	6,00	28,00			19,37	
	Ansøgt			0	0	18,00	26,00			0,00	
KvTk01	Nudrift	30	15	44,00	220,00			3,45			
	Ansøgt	0	0	44,00	220,00			0,00			
KvSm01	Nudrift	30	0	0,00	6,00			8,11			
	Ansøgt	0	0	0,00	6,00			0,00			
Renoveret sengebåsestald	Nej	KvKs05	Nudrift	0	0	6,00	27,00		0,00		
Ny goldkostald	Nej	KvMa07	Nudrift	0	0			10412,00	0,00		
			Ansøgt	60	0			10412,00	84,36		
Sum			Nudrift						276,64		
			Ansøgt							224,84	
Ændring alle produktioner:									-51,79		

I modsætning til den tidligere ansøgning om miljøgodkendelse figurerer der ikke i den aktuelle ansøgning udegående dyr. Vilkår om udegående dyr i den gældende miljøgodkendelse fra 2011 bortfalder derfor (vilkår 17-19).

3.3.1 Foder

Ensilage opbevares i plansiloer med afløb til opsamlingstank, hvorfra det køres ud på marken eller i gyllebeholder. Kraftfoder, mineraler og korn opbevares i lade.

Der fodres med en høj andel af græsmarks- og bælgplanteafgrøder, mindst 60 % grovfo-derandel i henhold til økologireglerne

Mariagerfjord Kommune vurderer, at foder håndteres forsvarligt.

3.3.2 Husdyrgødning produktion og opbevaring

Flydende husdyrgødning

På Millosevej 18 er der i dag to gyllebeholdere på hhv. 770 og 780 m³, som fortsat vil være i brug efter udvidelsen.

For at fremtidssikre ejendommen søges der om godkendelse af en ny gyllebeholder i forbindelse med anlægget på Millosevej. Derved vil Erik Møller Andersen i højere grad kunne forsyne arealerne rundt om ejendommen og spare transport i gyllesæsonen. Han vil desuden have endnu bedre mulighed for at opbevare gyllen til optimalt udbringningstidspunkt. Den nye gyllebeholder forventes at blive ca. 30-35 m i diameter og siderne højst 3 m over terræn. Dermed kan den som minimum indeholde 3.600 m³ med flad bund og mere, hvis bunden udføres som skrå eller med keglestub⁷.

Den samlede fremtidige opbevaringskapacitet er vist i tabellen herunder:

	Adresse	Ejet/lejet	Opbevaringskapacitet i trin 1, m ³	Opbevaringskapacitet i trin 2, m ³
Gyllebeholder 1	Millosevej 18	Ejet	780	780
Gyllebeholder 2	Millosevej 18	Ejet	770	770
Gyllekanaler	Millosevej 18	Ejet	100	100
Gyllebeholder 3	Ved Lille Arden, rute 535	Ejet	5.500	5.500
Gyllebeholder, ny	Millosevej 18	Ejet	0	3.600
Gyllebeholder 4	Lilleardenvej 7	Ejet	4.500	4.500
I alt			11650	15250

Den samlede gylleproduktion er beregnet til 2.838 m³ for trin 1 og 3.135 for trin 2, hvortil der kommer ca. 11.100 m³ fra ansøgers anden ejendom, Rosenlund.

Kravet til opbevaringskapaciteten er mindst seks måneder i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 9, stk. 1. I stk. 2 angives det, at normalt svarer tilstrækkelig opbevaringskapacitet til syv måneder, hvis kvæget er på græs i sommerhalvåret. Ejendommen råder derfor over tilstrækkelig opbevaringskapacitet der svarer til hhv. 8.130 og 8.300 m³,

⁷ Se fx http://spaencom.dk/UserFiles/file/Produkter/Tanke/BeholderDimension_51m.pdf

også selv om den ansøgte gyllebeholder på Millosevej ikke regnes med. Der må udbringes husdyrgødning fra den 1. februar til den 30. september. Der er således kun fire måneder, hvor der ikke må udbringes husdyrgødning. Med økologisk drift er der meget græs i markplanen. Græs tilføres løbende gylle i hele vækstsæsonen efter hvert slæt modsat majs, der typisk ikke dyrkes af økologer.

Dybstrøelse

I trin 1 vil der fortsat kunne opbevares dybstrøelse på møddingspladsen, men efter de planlagte ændringer med trin 2, vil der ikke længere være dybstrøelsesstalde på ejendommen, hvorfor der heller ikke vil blive opbevaret dybstrøelse på møddingspladsen længere.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at husdyrgødningen med de stillede vilkår opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt. Det vurderes jf. oplysningerne i erklæringen om nødvendig opbevaringskapacitet, at produktionen lever op til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav.

3.4 Bedst tilgængelige teknik (BAT)

3.4.1 Vurdering af bedriftens ammoniakemission i forhold til BAT

Husdyrbrug giver anledning til tab af kvælstof ved fordampning af ammoniak. Dette tab kan modvirkes i flere led af produktionen ved hjælp af flere forskellige teknikker og teknologier.

De teknikker og teknologier, der kan begrænse ammoniakfordampningen fra anlægget, består af metoder, der begrænser dyrenes udskillelse af kvælstof gennem fodringsoptimering, metoder, der begrænser tabet af ammoniak fra husdyrgødningen under transport og lagring, samt metoder, der opsamler ammoniak fra luften ved rensning.

Det er muligt at kombinere disse teknikker og teknologier på flere måder, og effekten af en bestemt teknik eller teknologi, vil derfor afhænge af, hvilke andre teknikker og teknologier der anvendes i andre led af produktionen. Hertil kommer, at det er en del af princippet om anvendelse af BAT, at kommunalbestyrelsen ikke stiller krav om anvendelse af en bestemt teknik – dette valg skal ansøgeren selv træffe. Derimod fastlægger kommunalbestyrelsen emissionsgrænseværdier for anlægget ud fra et konkret skøn, som er opnåelige ved anvendelse af BAT.

Vejledende BAT-standardvilkår

En vurdering af hvilket emissionsniveau, der kan betragtes som opnåeligt ved anvendelse af BAT, bør indeholde en samlet vurdering af det teknisk og økonomisk mulige for anlægget som helhed. Her differentieres mellem eksisterende stald og nybyggeri eller gennemgribende reovering af eksisterende stald, i forhold til forskellige proportionalitetsbetragtninger.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende BAT-standardvilkår indeholdende vejledende emissionsgrænseværdier for relevante forureningsparametre, som er opnåelige ved anvendelse af BAT. Miljøstyrelsen har for hver enkelt dyretype foretaget en undersøgelse af, hvilke teknikker og teknologier, der inden for områderne foder, staldindretning, opbevaring af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning kan bidrage til at begrænse forureningen fra husdyrbrug. Herefter har Miljøstyrelsen vurderet, hvilken kombination af teknikker og teknologier, der efter en nærmere række kriterier, kan betegnes som værende BAT. Indtil videre er emissionsgrænseværdierne kun af vejledende karakter. Det betyder, at det fortsat er kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at der bliver foretaget en vurdering af, hvorvidt ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT, og i den forbindelse fastsætter nødvendige og relevante vilkår herom i den enkelte miljøgodkendelse.

I den konkrete sag har Mariagerfjord Kommune ikke fundet anledning til at fravige Miljøstyrelsens vejledning i forbindelse med emissionsgrænseværdier for relevante forureningsparametre, og Mariagerfjord Kommune har foretaget sin vurdering af, hvorvidt husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT, mht. emission af ammoniak baggrund af de vejledende emissionsgrænseværdier.

Fastlæggelse af emissionsgrænseværdien for anlægget – Millosevej 18

Der er i den konkrete sag taget udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af malkekvæg på gyllebaserede staldsystemer⁸.

I ansøgning om udvidelse er den opnåelige emission for husdyrbruget Millosevej 18 ved anvendelse af BAT ved trin 1 beregnet til 1.869 kg NH₃-N pr år og ved trin 2 til 1.614 kg NH₃-N pr år.

Vurdering af ammoniakemissionen mht. BAT for Millosevej 18

Trin 1

Der sker i trin 1 en gennemgribende renovering fra dybstrøelse til sengebåse, hvorfor BAT-kravet stilles som til nyanlæg. BAT-kravet er i skema 97.853 beregnet til 1.869 kg N/år, hvilket er overholdt ved hjælp af det valgte staldsystem.

Trin 2

I trin 2 bygges der en ny goldkostald, hvortil BAT-kravet også regnes som nyanlæg. BAT-kravet er i skema 98.732 beregnet til 1.614 kg N/år, hvilket er overholdt ved hjælp af de valgte staldsystemer. Det generelle ammoniakreduktionskrav er også opfyldt, da græsmarksafgrøder overstiger 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt.

Fravalg af fodringstiltag

Fodringstiltaget er ikke anvendt med hensyn til ammoniakemissionen, der kan reduceres ved at nedsætte foderets indhold af fordøjeligt råprotein. Tiltaget harmonerer imidlertid ikke med den fodring, der praktiseres på den økologiske drevne Millosevej 18 med en stor andel af græs i grovfoderet. Økologiske foderrationer har således typisk en høj andel af græsmarks- og bælgeplanteafgrøder, hvilket reducerer mulighederne for at anvende fodringstiltaget. Samtidig er økologiske bedrifter underlagt et krav om mindst 60 % grovfoderandel, og der må tilmed ikke anvendes fodermidler, der indeholder GMO. Endelig har økologerne begrænsninger i valget af fodermidler til afstemning af foderrationens indhold af grovfoder, da kravet om økologiske afgrøder reducerer udvalget af relevante fodermidler at supplere op med. Disse begrænsninger i fodermiddelvalget til afstemning af foderrationen giver økologiske mælkeproducenter særlige udfordringer med hensyn til at sikre, at køernes minimumskrav til proteinforsyningen tilgodeses. Endeligt vil begrænsningerne resultere i foderrationer med højere proteinindhold samt et højere indhold af stivelse som følge af, at det er nødvendigt at supplere op med en større andel af korn sammenlignet med konventionelle foderrationer.

I øvrigt advarer kvægrugskonsulenter mod nedsættelse af råproteinindholdet, da det kan få konsekvenser for dyrenes sundhed. Der er således en betragtelig risiko forbundet med en relativt lille virkning på ammoniakfordampningen.

Fravalg af forsuring

Gylleforsuring må ikke anvendes på økologiske brug, hvorfor teknologien ikke er en reel mulighed på Millosevej 18 med den aktuelle, økologiske driftsform⁹.

---

⁸ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) - omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 11, Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, Maj 2011

http://www2.mst.dk/wiki/GetFile.aspx?File=/BAT/Teknologiblade/Malkekvaeg_Svovlsyrebehandlingafgylle_versi0n4.pdf

I ansøgningen for trin 1 er den samlede emission fra anlægget beregnet til 1.813 kg NH₃-N pr år.

I ansøgningen for trin 2 er den samlede emission fra anlægget beregnet til 1.549 kg NH₃-N pr år.

Mariagerfjord Kommune vurderer samlet, at husdyrbruget lever op til BAT mht. ammoniakemission, bl.a. ud fra en økonomisk proportionalitetsbetragtning jf. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier.

3.4.2 Staldindretning

Den primære ændring i trin 1 er at etablere en gyllebeholder i det åbne land og renovere den lange dybstrøelsesstald, der i tidligere ansøgninger har været opdelt i tre afsnit kaldet ny ammekostald, gammel ammekostald og ungdyrstald II (Figur 1). I denne bygning etableres der sengebåse og fast, drænet gulv i gangarealerne. Da der er tale om en lang bygning på 117 m, skræbes der mod midten. Her vil der være en spalteoverdækket gyllekanal, som skraberne kan aflevere møget i. På den vestlige side af stalden vil der blive lavet mulighed for at pumpe gyllen ud til fremtidig afhentning til biogasproduktion. Indtil biogasleveringen bliver en realitet - og for i fremtiden at have en buffer - etableres der forbindelse til gyllebeholderne via et rør gennem foderladen og videre ind under fuldspalterne i stalden øst for.

Erik Møller Andersen kan eventuelt i projekteringsfasen ændre gulvtypen fra fast, drænet til spalter med linespil og skraber. Ammoniakfordampningen er på samme lave niveau, så det får ikke konsekvenser for BAT og naturpåvirkning.

En anden væsentlig ændring i trin 1 er at inddrage foderladen til opstaldning af kvier på dybstrøelse. De vil få adgang til ungdyrstald I, hvor fodringen vil foregå. Her er der spaltegulv, hvorfor staldtypen reelt bliver dybstrøelse med lang ædeplads med spalter. Dyrene er fordelt med 60 % og 40 % på hhv. spaltegulv og dybstrøelse i www.husdyrgodkendelse.dk, hvilket følger princippet fra BAT-standardvilkårene .

I trin 1 er det desuden planen at lave en ny køresilo langs med ny ammekostald, der ændres til sengebåse. Derved opnås en nem adgang til både den renoverede sengebåsestald og gold-kostalden i trin 2.

I trin 2 ønsker Erik Møller Andersen at opføre en ny goldkostald, som forventes at blive ca. 1.200 m² stor. For at give plads til den, skal de eksisterende bygninger, ungdyrstald I og den gamle kostald, rives ned. Omtrentlig størrelse og placering er skitseret i Figur 2. Stalden indrettes med sengebåse og spaltegulv i gangarealerne. Udmugningen i gyllekanalerne sker vha. et linespilsanlæg, og spalterne renholdes med en skraber. Sandsynligvis vælges der en robotskraber til denne opgave, men en stationær skraber er også en mulighed.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at bedriften lever op til BAT for staldindretning.

Mariagerfjord Kommune vurderer samlet, at husdyrbruget har truffet foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved at anvende bedst tilgængelig teknik. Kommunen vurderer herunder, at der er redegjort tilfredsstillende for fravalg af BAT teknologier.

3.5 Natur

3.5.1 Ammoniak

Resume

Miljøgodkendelsen omfatter en godkendelse af anlægget. Projektet medfører en ammoniakemission fra stald og lager på 1813 kg N/år fra den samlede bedrift, hvilket er en stigning på 65 kg N/år i forhold til nudriften.

Anlægget ligger 0,9 km øst for nærmeste Natura 2000-område nr. 222 Villestrup ådal. Der er lavet en vurdering af påvirkningen på de arter og naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

I nærheden af anlægget ligger der natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Mariagerfjord Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen ikke giver anledning til at stille vilkår i forhold til natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Ammoniak fra staldanlæg

Projektet vil medføre en beregnet totalemission fra stald og lager på 1813 kg N/år, hvilket svarer til en meremission på 65 kg N/år.

Vurdering af påvirkninger på naturområder jf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Beskyttelsesniveauet for ammoniak fremgår af nedenstående tabel

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Mariagerfjord Kommune har derfor foretaget en konkret vurdering af påvirkningen fra produktionen på Millosevej 18 til nærliggende følsomme naturområder. Konkret er der foretaget en beregning i 2 naturpunkter. Naturarealernes beliggenhed kan ses af kortbilag Natur I og beregningerne kan ses i skemaet herunder.

Punkt nr.	Naturtype	Kategori	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merbelastning (kg N/ha/år)
1	Elle-Askesump	1	0,0	
2	Mose	3		-0,1

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget, se bilag Natur II, for Natura 2000-områderne. De er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Nærmeste kategori 1-natur (naturpunkt nr.1) er en Aske- og ellesump beliggende i Natura 2000-område nr. 222. Der er beregnet en totaldeposition fra anlægget på 0,0 kg N/ha/år i området, og beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur udgøres af ammoniakfølsomme områder udenfor Natura 2000-områder, nærmere bestemt højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Nærmeste forekomst er minimum længere væk end kategori 1 og 3. Det vurderes derfor at beskyttelsesniveauet dermed overholdt.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur (naturpunkt nr. 2) udgøres af øvrige ammoniakfølsomme § 3-arealer, som heder, moser og overdrev, samt ammoniakfølsomme skove. Nærmeste forekomst er mose. Merdeposition fra anlægget er beregnet til 0,1 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Staldanlæg i relation til arter på udpegningsgrundlaget for natura 2000-område nr. 222 Villestrup ådal.

Det er Mariagerfjord Kommunes opfattelse, at hvis ansøgningen ikke er i modstrid med bevaringsmålsætningen for naturtyperne, kan det sikres, at arterne ikke påvirkes i modstrid med ønsket om gunstig bevaringsstatus for disse. Da naturtyper i kategori 1 ikke påvirkes over beskyttelsesniveauet, vurderes det, at der ikke er problemer i forhold til arter på udpegningsgrundlaget. Udpegningsgrundlaget fremgår af bilag Natur II.

Staldanlæg i relation til Bilag IV-arter

Kommunen besigtigede den 4. juli 2008 flere arealer vest for anlægget, med henblik på at foretage en vurdering af projektets virkning på bilag IV-arter. Kommunen konstaterede i den forbindelse, at det med rimelig sikkerhed kan forventes at vandhuller, enge og moser nær ejendommen arealer indgår i et netværk af arealer, som fungerer som yngle- og rastestområder for stor vandsalamander, løgfrø og spidssnudet frø.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at der på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at projektet i ikke-væsentlig omfang vil forringe tilstand og levevilkår for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Vurderingen bygger på en kombination af emissionens størrelse, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus for dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, og kommunens viden om forekomst af arterne

Konklusion – anlægget

Det er kommunens samlede vurdering med baggrund i miljøstyrelsens vejledning, at den ansøgte drift, med de hertil stillede vilkår, er foreneligt med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, habitatdirektivforpligtelsen som denne er defineret i miljøstyrelsens vejledning.

4. Samlet vurdering

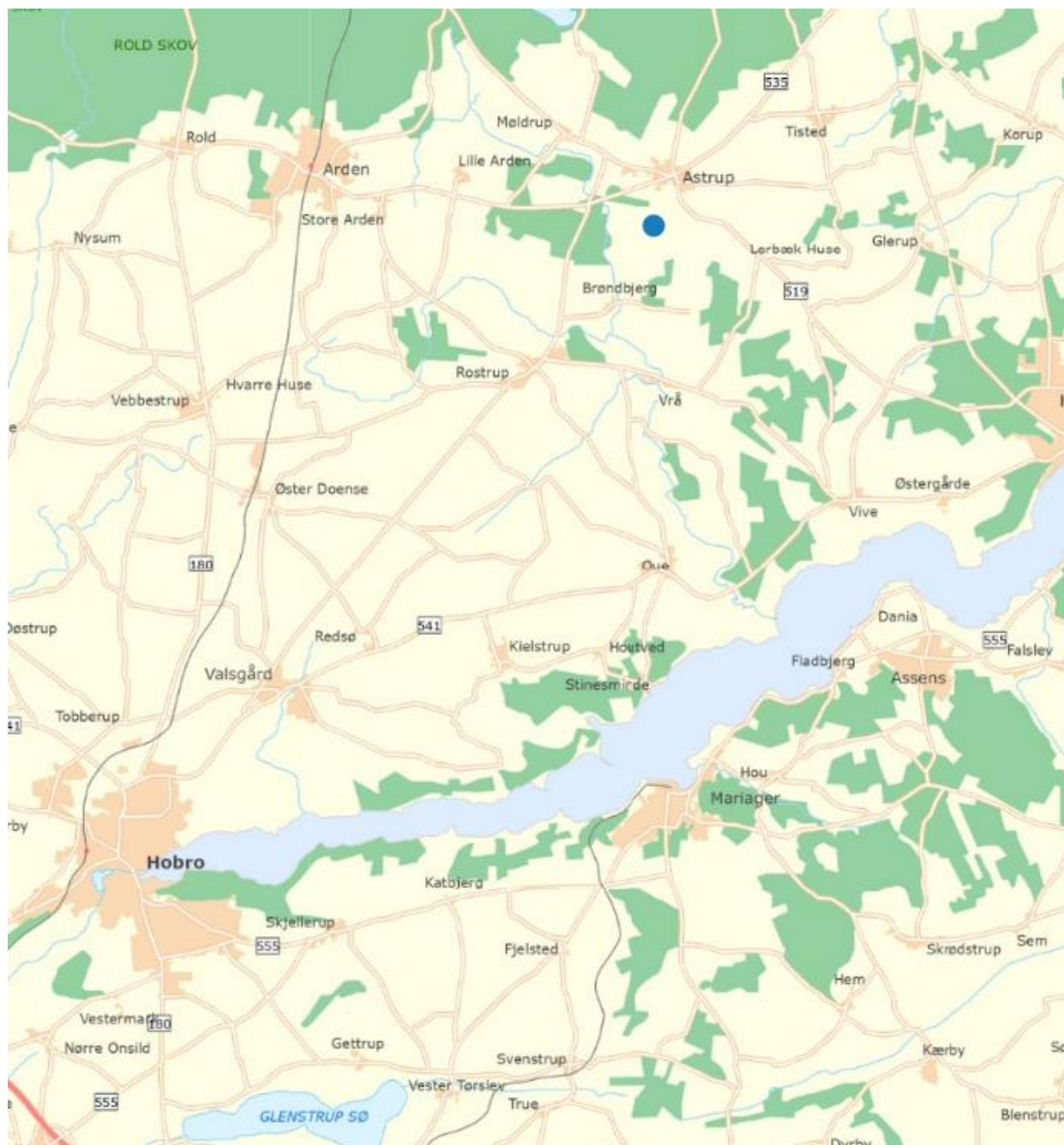
På baggrund af ansøgningsmaterialet og indsendte oplysninger samt kommunens registreringer af naturforhold m.m. har Mariagerfjord Kommune vurderet, at tillægget til miljøgodkendelsen ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Mariagerfjord Kommune vurderer:

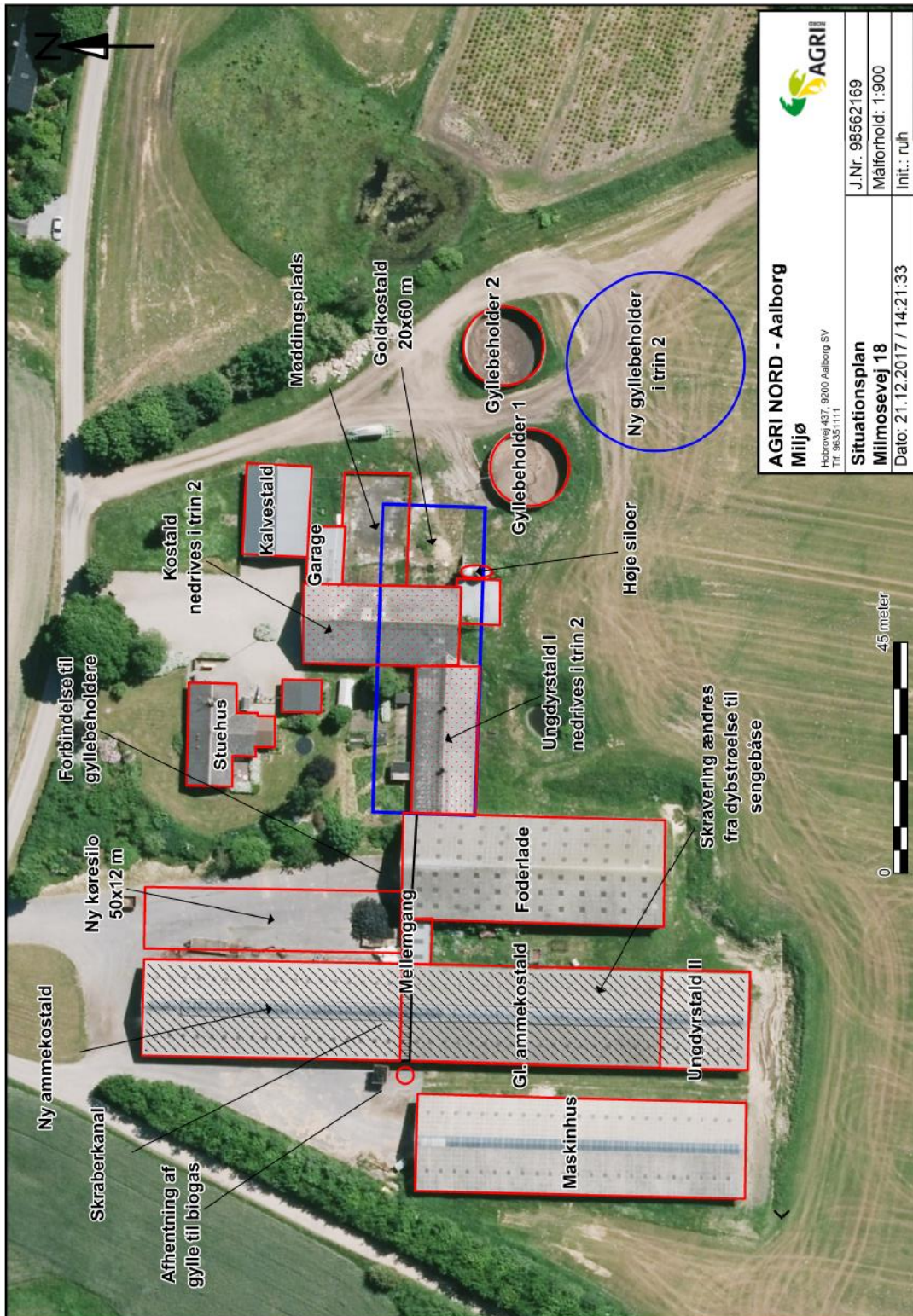
at ændringen af husdyrbruget kan godkendes, idet ændringen ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, naturområder omfattet af § 7 i loven, kvælstofsårbare Natura 2000-områder samt landskabelige værdier og kulturmiljøer. Endvidere er det vurderet, at ændringen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder eller andre naturområder, som er beskyttet mod tilstandsændring. Endeligt er det vurderet, at de ovennævnte naturområders bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder ikke vil påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

at der anvendes bedst tilgængelig teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Ejendommens placering

Bilag 2: Situationsplan

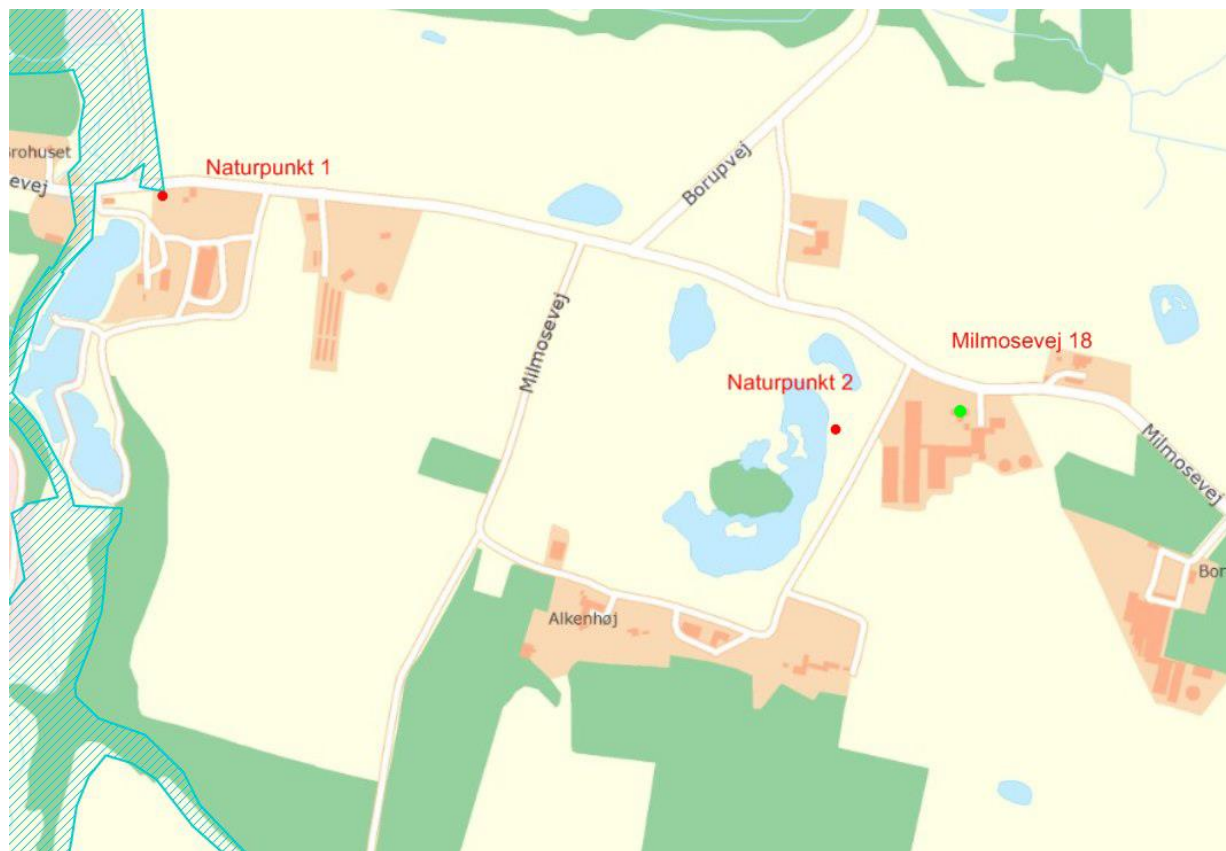

Bilag 3: Placering af gyllebeholder i åbent land

Bilag 4: Beskyttet natur og ammoniakdeposition

Bilag 5: Udpegningsgrundlag

Natura 2000-område nr. 222 omfatter EF-Habitatområde nr. 222

Udpegningsgrundlag for: Habitatområde nr. 222, Villestrup Ådal

- 1013 Kildevælds-vindelsnegl (*Vertigo geyeri*)
- 1014 Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*)
- 1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- 1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1330 Strandenge
- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 5130 Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
- 6120 * Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
- 7140 Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
- 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230 Rigkær
- 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- 9130 Bøgeskove på muldbund
- 9150 Bøgeskove på kalkbund
- 9160 Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld